

Seat No	
------------	--

B.A.-I Semester-I Examination
Sociology (Open Elective) Paper-I
Fundamentals of Sociology: OESOC01101
Subject Code: 241202

Time: Three Hours

Total Marks: 80

Instructions:

- 1. All Questions are Compulsory.**
- 2. All Questions carry equal marks.**
- 3. Figures to the right indicate full marks**

Q.1 A) Choose the Correct alternatives from the following.

10

- 1 ----- is a subject of Sociology.
a) Social conflict b) Social Problems c) Social Interaction d) Social Deviance
- 2 If child born rich with zero labor starts squandering his father's money and leads a life of poverty-----

a) Downward mobility within generation b) Intergenerational dynamics c) Upward mobility within generation d) Upward mobility
- 3 ----- Thinker has classified social control into positive and negative types.
a) Kimbal Yung b) Ross c) Mekayvar d) Parsance
- 4 Financial reward is a method of -----types of control.
a) Relatively b) Positive c) Psychological d) Economic
- 5 -----is the first stage of socialization.
a) Anus b) Oral condition c) Oedipal stage d) Adolescence
- 6 -----In socialization the child becomes aware of reality.
a) Anus b) Oral condition c) Oedipal stage d) Adolescence
- 7 ----- is not a socializing tool.
a) Family b) Friends c) School d) Club
- 8 According to Mekayavar and Page ----- is a subject of sociology.
a) Social differences b) social interaction c) social relation d) social adjustment
- 9 The low of three stage said by ----- thinkers.
a) August compt b) Vilfredo Pareto c) Karl Marks d) Max Weber
- 10 We cannot call ----- a social problem.
a) Poverty b) Social organization c) Unemployment d) Migration

Q.1 B) Write answer in one sentence.

10

- 1 What kind of science is Sociology?
- 2 What is Sociology?
- 3 Which society has more mobility?
- 4 What is role ?
- 5 How is social control in an authoritarian society?
- 6 Who said direct control and indirect control are types of control?
- 7 What are the instruments of social control?
- 8 What is the period of adolescence?
- 9 In which state does a person's mind becomes more sensitive?
- 10 Oddipal stage is which stage of socialization?

Q.2. Write short Notes (Four out of Six) .

20

- 1 Interrelationship of sociology and political science.
- 2 Types of social status.
- 3 Formal instruments of social control.
- 4 Functions of social control.
- 5 Importance of family in Socialization.
- 6 Odipal stage in Socialization.

Q.3. Write short Answers (Two out of Four) .

20

- 1 Explain the relationship between Sociology and Economics.
- 2 Explain the meaning of social structure given by Lundbarg.
- 3 What are the tools of informal social control?
- 4 Briefly describe the Nature of Socialization process.

Q.4. Answer the following question on broad. (One out of two).

20

- 1 Explain the social stratification and its characteristics.
 - 2 Explain the objective of socialization.
-

मराठी रूपांतर

सूचना: :

1. सर्व प्रश्न सोडविणे अनिवार्य आहे.
2. सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.
3. उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

Q.1.A) खालील दिलेल्या पर्यायांपैकी योग्य पर्याय निवडा.

१०

- 1 ----- हा समाजशास्त्राचा अभ्यासविषय आहे.
अ) सामाजिक संघर्ष ब) सामाजिक समस्या क) सामाजिक आंतरक्रिया ड) सामाजिक विचलन
- 2 एखादा गर्भश्रीमंत कर्तृत्वशून्य मुलगा वडिलांच्या पैशाची वाटेल तशी उधळपट्टी करून गरिबीचे जीवन जगू लागला तर ----- गतिशीलता होय.
अ) पिढी अंतर्गत अधोगामी ब) आंतरपिढी क) पिढी अंतर्गत ऊर्ध्वगामी ड) ऊर्ध्वगामी
- 3 ----- या विचारवंतानी सामाजिक नियंत्रणाचे सकारात्मक आणि नकारात्मक प्रकारात वर्गीकरण केले.
अ) किंबाल यंग ब) रॉस क) मेकायवर ड) पारसंस
- 4 आर्थिक पुरस्कार नियंत्रणाच्या ----- प्रकारची पद्धती आहे.
अ) सपेक्षित ब) सकारात्मक क) मनोवैज्ञानिक ड) आर्थिक
- 5 समाजिकरणात ----- ही पहिली अवस्था आहे.
अ) गुदावस्था ब) मुखावस्था क) इडिपलावस्था ड) पौगंडावस्था
- 6 ----- समाजिकरणाच्या अवस्थेत मुलास वास्तवाची जाणीव होते.
अ) गुदावस्था ब) इडिपलावस्था क) मौखिकावस्था ड) पौगंडावस्था
- 7 ----- हे समाजिकरणाचे साधन नाही.
अ) कुटुंब ब) मित्र क) शाळा ड) क्लब
- 8 मेकायवर आणि पेज यांच्या मते ----- हा समाजशास्त्राचा अभ्यास विषय आहे.
अ) सामाजिक भिन्नता ब) सामाजिक अंतरक्रिया क) सामाजिक संबंध ड) सामाजिक समायोजन
- 9 तीन अवस्थांचा नियम ----- या विचारवंताने सांगितला.
अ) ऑगस्ट कॉम्प्ट ब) विलफ्रेड पेरेतो क) कार्ल मार्क्स ड) मॅक्स वेबर
- 10 ----- या गोष्टीस आपण सामाजिक समस्या म्हणू शकत नाही,
अ) दारिद्र्य ब) सामाजिक संघटन क) बेकारी ड) स्थलांतर

Q.1 B) एका वाक्यात उत्तरे लिहा.

10

- 1 समाजशास्त्र हे कोणत्या प्रकारचे शास्त्र आहे ?
- 2 समाजशास्त्र म्हणजे काय ?
- 3 कोणत्या समाजात गतिशीलतेचे प्रमाण अधिक असते?
- 4 भूमिका म्हणजे काय?
- 5 सत्तावादी समाजात सामाजिक नियंत्रण कसे असते?
- 6 प्रत्यक्ष नियंत्रण व अप्रत्यक्ष नियंत्रण हे नियंत्रणाचे प्रकार कोणी सांगितले ?

- 7 सामाजिक नियंत्रणाची साधने कोणती ?
- 8 पौगंडावस्थेचा कालखंड कोणता असतो?
- 9 कोणत्या अवस्थेत व्यक्तीचे मन अधिक संवेदनशील बनते?
- 10 इडिपलावस्था ही समाजिकरणाची कोणती अवस्था आहे?

Q.2.टीपा लिहा. (सहा पैकी कोणतेही चार).

२०

- 1 समाजशास्त्र आणि राज्यशास्त्र परस्परसंबंध.
- 2 सामाजिक दर्जाचे प्रकार.
- 3 सामाजिक नियंत्रणाची औपचारिक साधने.
- 4 सामाजिक नियंत्रणाची कार्ये.
- 5 समाजिकरणामध्ये कुटुंबाचे महत्त्व.
- 6 समाजिकरणातील इडिपलावस्था.

Q.3.थोडक्यात उत्तरे लिहा. (चार पैकी कोणतेही दोन) .

२०

- 1 समाजशास्त्र आणि अर्थशास्त्र परस्परसंबंध स्पष्ट करा.
- 2 लुंडबर्ग यांनी सांगितलेली सामाजिक संरचनेची व्याख्या सांगून अर्थ स्पष्ट करा.
- 3 अनौपचारिक सामाजिक नियंत्रणाची साधने कोणती?
- 4 समाजिकरण प्रक्रियेचे स्वरूप थोडक्यात सांगा.

Q.4.सविस्तर उत्तर लिहा. (दोन पैकी एक) .

२०

- 1 सामाजिक स्तरीकरण म्हणजे काय ते सांगून त्याची वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा.
- 2 समाजिकरणाची उद्दिष्टे स्पष्ट करा.

Model Answer Paper

B.A.-I Semester-I Examination
Sociology (Open Elective) Paper-I
Fundamentals of Sociology: OESOC01101
Subject Code: 241202

Time: Three Hours

Total Marks: 80

Q.1.A) खाली दिलेल्या पर्यायांपैकी योग्य पर्याय निवडा.

१०

1 ----- हा समाजशास्त्राचा अभ्यासविषय आहे.

अ) सामाजिक संघर्ष ब) सामाजिक समस्या क) सामाजिक आंतरक्रिया ड) सामाजिक विचलन

Option 3

2 एखादा गर्भश्रीमंत कर्तृत्वशून्य मुलगा वडिलांच्या पैशाची वाटेल तशी उधळपट्टी करून गरिबीचे जीवन जगू लागला तर ----- गतिशीलता होय.

अ) पिढी अंतर्गत अधोगामी ब) आंतरपिढी क) पिढी अंतर्गत ऊर्ध्वगामी ड) ऊर्ध्वगामी

Option 1

3 ----- या विचारवंतानी सामाजिक नियंत्रणाचे सकारात्मक आणि नकारात्मक प्रकारात वर्गीकरण केले.

अ) किंबाल यंग ब) रॉस क) मेकायवर ड) पारसंस

Option 1

4 आर्थिक पुरस्कार नियंत्रणाच्या ----- प्रकारची पद्धती आहे.

अ) सपेक्षित ब) सकारात्मक क) मनोवैज्ञानिक ड) आर्थिक

Option 2

5 समाजिकरणात ----- ही पहिली अवस्था आहे.

अ) गुदावस्था ब) मुखावस्था क) इडिपलावस्था ड) पौगंडावस्था

Option 2

6 ----- समाजिकरणाच्या अवस्थेत मुलास वास्तवाची जाणीव होते.

अ) गुदावस्था ब) इडिपलावस्था क) मौखिकावस्था ड) पौगंडावस्था

Option 1

7 ----- हे समाजिकरणाचे साधन नाही.

अ) कुटुंब ब) मित्र क) शाळा ड) क्लब

Option 4

8 मेकायवर आणि पेज यांच्या मते ----- हा समाजशास्त्राचा अभ्यास विषय आहे.

अ) सामाजिक भिन्नता ब) सामाजिक अंतरक्रिया क) सामाजिक संबंध ड) सामाजिक समायोजन

Option 2

9 तीन अवस्थांचा नियम ----- या विचारवंताने सांगितला.

अ) ऑगस्ट कॉम्ट ब) विलफ्रेड पेरेतो क) कार्ल मार्क्स ड) मॅक्स वेबर

Option 1

10 ----- या गोष्टीस आपण सामाजिक समस्या म्हणू शकत नाही,

अ) दारिद्र्य ब) सामाजिक संघटन क) बेकारी ड) स्थलांतर

Option 2

1 समाजशास्त्र हे कोणत्या प्रकारचे शास्त्र आहे ?

Ans:

समाजशास्त्र हे सैद्धांतिक प्रकारचे शास्त्र आहे.

Theoretical

2 समाजशास्त्र म्हणजे काय ?

Ans:

मानवी समाजाचा आणि मानवा मानवामध्ये होणाऱ्या सामाजिक अंतर क्रियांचा शास्त्रीय पद्धतीने केलेला अभ्यास म्हणजे समाजशास्त्र.

Sociology is the scientific study of human society and the social interactions that emerge among people.

3 कोणत्या समाजात गतीशीलतेचे प्रमाण अधिक असते?

Ans:

ज्या समाजात अर्जित दर्जांना जास्त महत्त्व असते अशा समाजात गतिशीलतेचे प्रमाण अधिक असते

4 भूमिका म्हणजे काय?

Ans:

कृतीत रूपांतर झालेल्या दर्जाला भूमिका म्हणतात

5 सत्तावादी समाजात सामाजिक नियंत्रण कसे असते?

Ans:

सत्तावादी समाजात सामाजिक नियंत्रण नकारात्मक प्रकारचे असते

6 प्रत्यक्ष नियंत्रण व अप्रत्यक्ष नियंत्रण हे नियंत्रणाचे प्रकार कोणी सांगितले ?

Ans:

प्रत्यक्ष नियंत्रण व अप्रत्यक्ष नियंत्रण हे प्रकार कार्ल मॅनहॅम यांनी सांगितले.

7 सामाजिक नियंत्रणाची साधने कोणती ?

Ans:

लोकरीती, लोकनिती, कायदे ही सामाजिक नियंत्रणाची साधने आहेत.

8 पौगंडावस्थेचा कालखंड कोणता असतो?

Ans:

वयाच्या 13 ते 18-19 वर्षांपर्यंतचा काळ पौगंडावस्था असतो

9 कोणत्या अवस्थेत व्यक्तीचे मन अधिक संवेदनशील बनते?

Ans:

इंडीपल अवस्थेत व्यक्तीचे मन अधिक संवेदनशील बनते.

10 इंडिपलावस्था ही समाजिकरणाची कोणती अवस्था आहे?

Ans:

सामान्यतः मुलाच्या वयाच्या तिसऱ्या चौथ्या वर्षापासून ते 12 ते 13 वर्षांपर्यंत ही अवस्था असते

Q.2.टीपा लिहा. (सहा पैकी कोणतेही चार).

1 समाजशास्त्र आणि राज्यशास्त्र परस्परसंबंध.

Ans:

- 2 सामाजिक दर्जाचे प्रकार.

Ans:

- 3 सामाजिक नियंत्रणाची औपचारिक साधने.

Ans:

- 4 सामाजिक नियंत्रणाची कार्ये.

Ans:

- 5 समाजिकरणामध्ये कुटुंबाचे महत्व.

Ans:

- 6 समाजिकरणतील इडीपलावस्था.

Ans:

Q.3.थोडक्यात उत्तरे लिहा. (चार पैकी कोणतेही दोन) .

२०

- 1 समाजशास्त्र आणि अर्थशास्त्र परस्परसंबंध स्पष्ट करा.

Ans:

- 2 लुंडबर्ग यांनी सांगितलेली सामाजिक संरचनेची व्याख्या सांगून अर्थ स्पष्ट करा.

Ans:

- 3 अनौपचारिक सामाजिक नियंत्रणाची साधने कोणती?

Ans:

- 4 समाजिकरण प्रक्रियेचे स्वरूप थोडक्यात सांगा.

Ans:

Q.4.सविस्तर उत्तर लिहा. (दोन पैकी एक) .

२०

- 1 सामाजिक स्तरीकरण म्हणजे काय ते सांगून त्याची वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा.

Ans:

- 2 समाजिकरणाची उद्दिष्टे स्पष्ट करा.

Ans:
